

Pasmine, uzgoj i proizvodne karakteristike goveda u Bosni i Hercegovini

M. Brka, S. Alibegović-Grbić, S. Toromanović

PASMINE GOVEDA

- Visoko produktivne pasmine goveda
 - Simentalska, dvojnih proizvodnih karakteristika
 - Holštajn-frizijska
 - Hereford
 - Crveni Angus /Red Angus/
 - **MARCHIGIANA – !!!**
- Autohtone pasmine goveda
 - Buša, skromnih proizvodnih karakteristika, kasnostasna, mala količina mlijeka, ali vrlo otporna na loše uslove držanja.
 - Gatačko govedo, oplemenjena buša nastala križanjem buše sa bikovima sivog tirolskog goveda. Proizvodne karakteristike su nešto bolje u odnosu na Bušu.

UZGOJ GOVEDA

- Zasniva se na individualnoj selekciji
 - Farmeri sami odlučuju o uzgoju
 - Nekontroliran uvoz i korištenje sperme
 - Problemi pri osjemenjavanju,
 - Visok indeks osjemenjavanja
- Skromno vođenje matičnog knjigovodstva, na par većih farmi
 - Inertnost farmera,
 - skeptičnost prema novom.
- >90% goveda u vezanom sistemu držanja
 - Ne vrši se procjena uzgojne vrijednosti
 - Važeći Zakon o stočarsvu se oslanja na Zakon iz bivše Jugoslavije.
 - Testiranje bikova i proizvodnja sperme – ne postoji.
 - Veliki broj farmera sa 3-10 grla

STOČARSTVO / LIVESTOCK

Brojno stanje stoke Number of livestock	Ukupno / Total		Indeks 2007/2006
	2006	2007	Index 2007/2006
GOVEDA / CATTLE	514.869	467.986	90,9
OVCE / SHEEP	1.004.696	1.033.264	102,8
SVINJE / PIGS	709.648	534.764	75,4
KONJI / HORSES	25.907	25.408	98,1
PERAD / POULTRY	13.331.564	14.989.229	112,4
KOZE / GOATS	76.489	70.255	91,8
KOŠNICE PČELA / BEEHIVES	283.227	310.749	109,7
KUNIĆI / RABBITS	17.899	18.894	105,6

STOČARSTVO / LIVESTOCK

Stočna proizvodnja Livestock production	Ukupno / Total		Indeks 2007/2006
	2006	2007	Index 2007/2006
Kravlje mlijeko (hilj. litara) / Cow's milk (000' litres)	662.385	724.251	109,3
Broj muženih krava / Number of milk cow	312.629	306.844	98,1
Po muženoj kravi (litara) / Litres, per milk cow	2.118	2.360	111,4
Ovčije mlijeko (hilj. litara) / Ewe's milk (000' litres)	20.005	20.491	102,4
Broj muženih ovaca / Number milk ewe	351.058	343.549	97,9
Po muženoj ovci (litara) / Litres, per milk ewe	57	60	104,6

STOČARSTVO / LIVESTOCK

Stočna proizvodnja Livestock production	Ukupno / Total		Indeks 2007/2006
	2006	2007	Index 2007/2006
Vuna (tona) / Wool (tons)	1.396	1.474	105,6
Broj striženih ovaca / Number sheared sheep	842.696	875.259	103,9
Po ovci (kg) / Kg, per sheep	1,6	2	105,2
Jaja (hilj.kom.) / Eggs (thousands pieces)	580.050	678.015	116,9
Broj kokoši nesilica (hilj. kom.) / Number of eggs-laying hen 000	3.394	3.754	110,6
Po nesilica (kom.) / Eggs per hen	171	181	105,6
Med (t.) / Honey (tons)	3.017	2.773	91,9
Po košnici (kg.) / Kg. per beehive	10,6	9	84,2

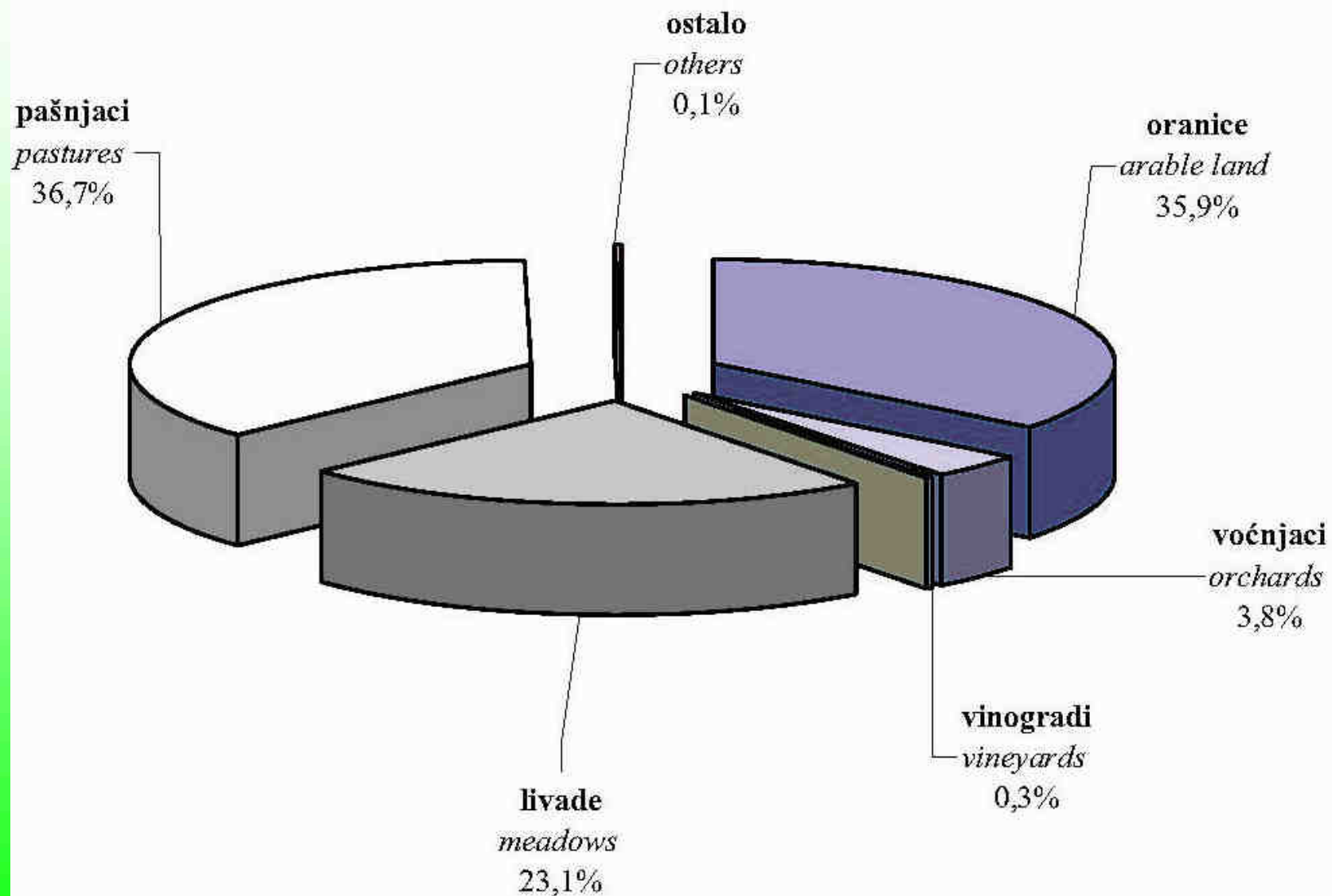
7

STOČARSTVO / LIVESTOCK

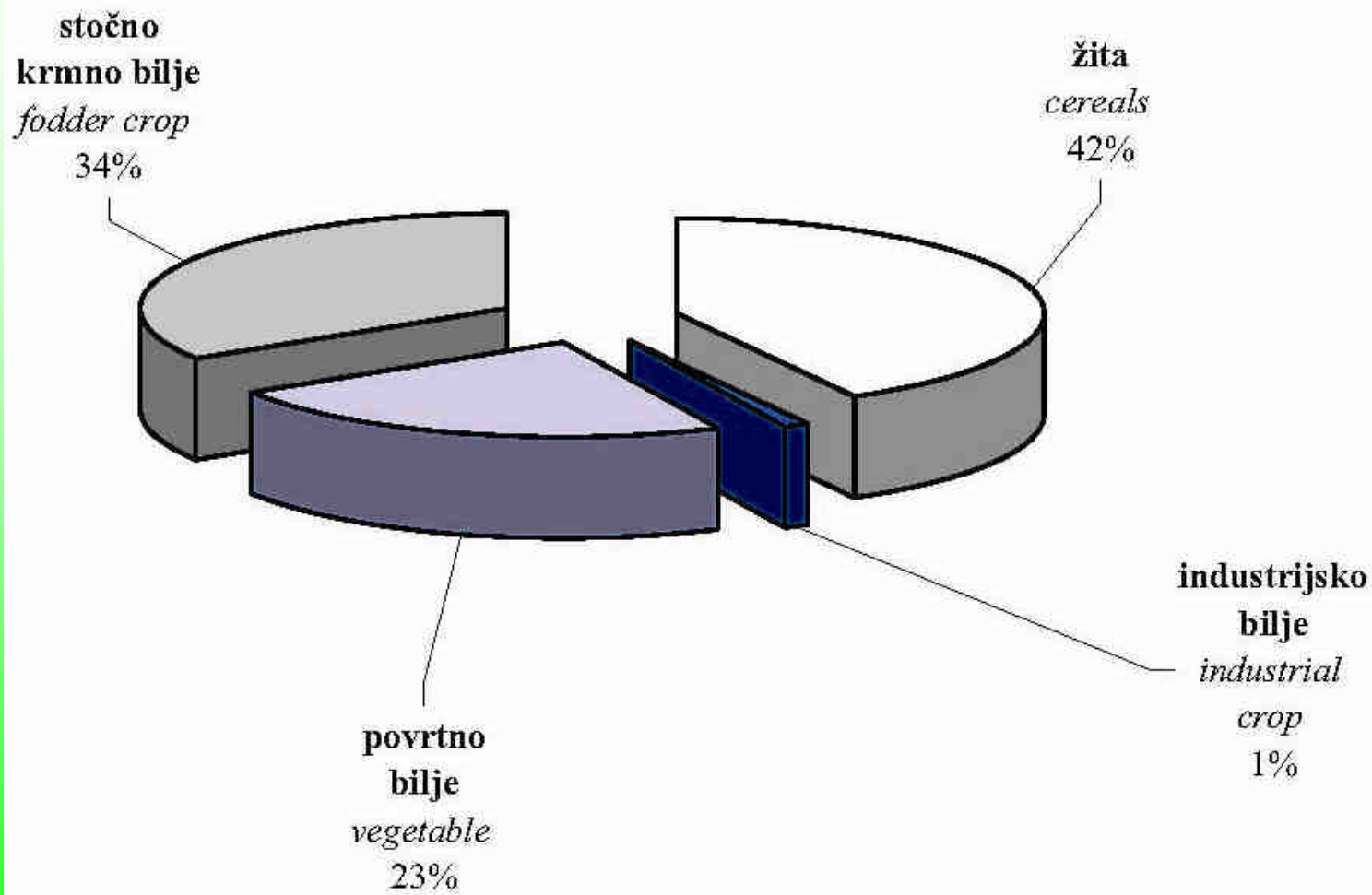
Zaklana stoka i perad Slaughtered livestock and poultry	IV tromjesečje 2007 4 th quarter 2007		
	broj grla number of head	neto težina, t net weight, t	randman coeff.
Goveda ukupno / Cattle, total	42.034	7.373,30	53,6
Telad / Calves	17.192	1.168,70	57,7
Junad / Heifers	17.083	176,1	54,6
Ostala goveda / Other cattle	7.759	2.028,50	49,5
Ovce ukupno / Sheep, total	682	682	51,7
Janjad / Lambs	16.395	238	53,1
Ostale ovce / Other sheep	19.065	444	51
Svinje ukupno / Pigs, total	3.706,70	3.706,70	75
Prasad / Piglets	11.672	160	71,4
Ostale svinje / Other pigs	44.972	3.546,70	75,2
Perad ukupno, 000 / Poultry, total in 000	4.336.717	5.648,30	69,5
Tovljeni pilići / Fattened chickens	4.222.144	5.517,30	69,6
Ostala perad / Other poultry	114.573	131	65,8

POLJOPRIVREDNA POVRŠINA PO KATEGORIJAMA KORIŠTENJA U 2006

AGRICULTURAL LAND, BY TYPE OF CULTIVATION, 2006

UKUPNO ZASIJANA POVRŠINA U 2006
TOTAL LAND SOWN IN 2006

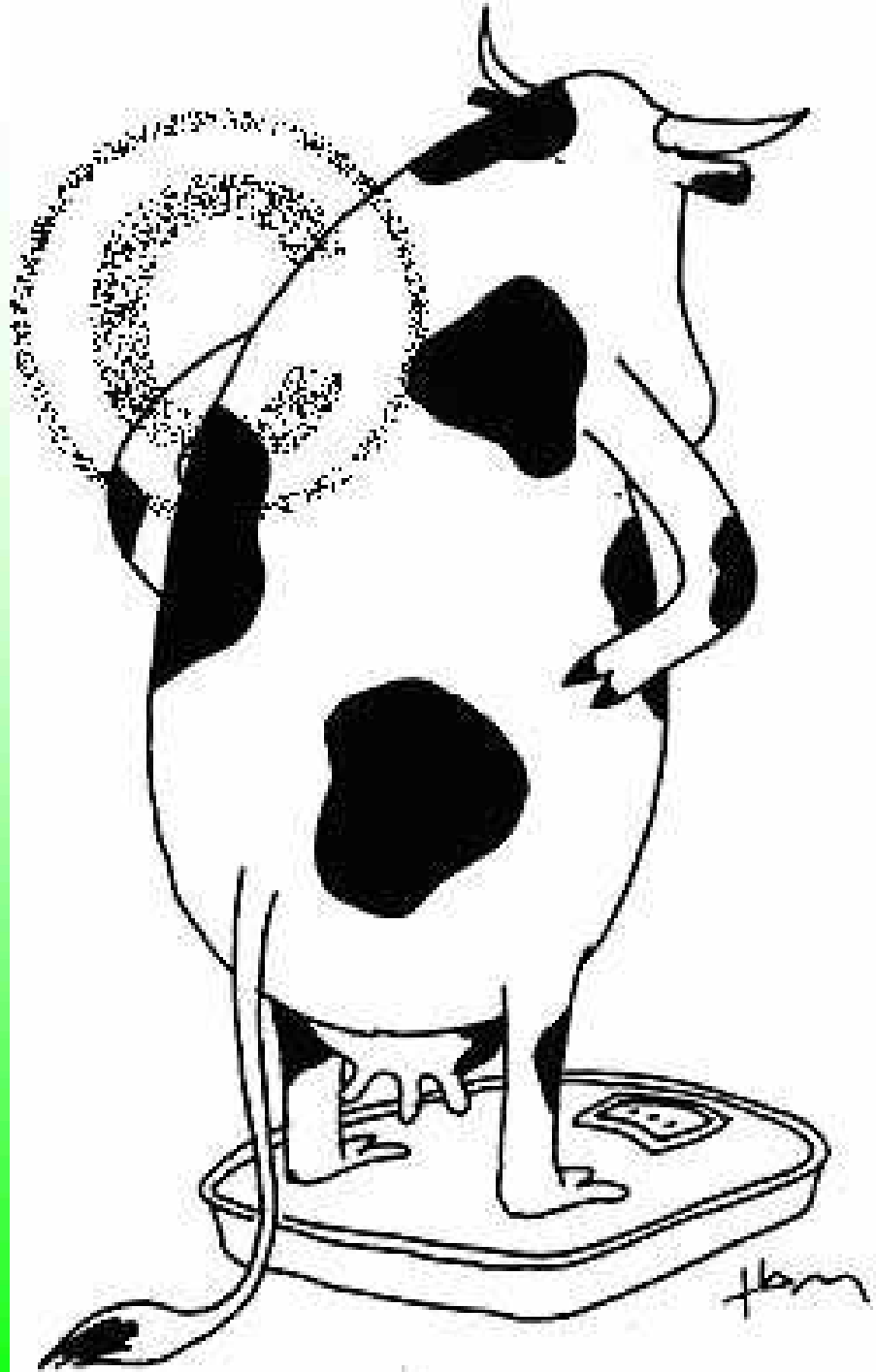
PROBLEMI

- Najizraženiji problemi u primarnoj poljoprivredi koji doprinose slaboj konkurentnosti su:
 - stara oprema u proizvodnji;
 - nizak stepen primjene mehanizacije;
 - usitnjenost primarne poljoprivrede,
 - nizak obim proizvodnje po jedinici gazdinstva;
 - relativno visoka cijena inputa koji utiču na cijenu krajnjih proizvoda;
 - nepostojanje uzgojno-seleksijskog centra;
 - nepostojanje uzgojnih planova u govedarstvu;
 - neorganizovanost uzgajivača;
 - neadekvatna - neprilagođena zakonska regulativa;
 - ilegalan uvoz goveda;

KAKO NAPRIJED?

- Za razmišljanje:
 - uvesti kontrolu proizvodnih karakteristika;
 - organizovati centralnu uzgojno selekcijsku službu;
 - provoditi strogu selekciju na osnovu proizvodnih karakteristika,
 - podsticati uzgoj u sistemu krava-tele;
 - bolje iskorištavanje prirodnih pašnjaka;
 - konstantna edukacija farmera;
 - organizovati bolju ishranu životinja;
 - organizovati bolju higijenu životinja;

Hvala na pažnji

Grazie per l'attenzione